

χοητες τὴν ὄψιν. . . Διαδόσεις περὶ μελλούσης παραδόσεως διεσπείροντο ἐν ταῖς τάξεσιν ἀπὸ τῆς προτεραιᾶς. . . Ὁ δὲ συνταγματάρχης, ὅστις ἦτο ἀνὴρ ὠριμος ἤδη τὴν ἡλικίαν καὶ ἔφερε μύστακας λευκανθίζοντας, ἐβάδιζεν ἐπάνω καὶ κάτω ὀλίγον ἀπωτέρω, συνθλίβων ἐν ταῖς χερσὶ τὴν διαταγὴν ἣν εἶχον κομίσαι εἰς αὐτόν. Αἰφνης πλησιάσας πρὸς με ἐδραξέ μου τὴν χεῖρα.—Λοχαγέ, μοὶ εἶπε μετὰ φωνῆς ἀνθρώπου μέλλοντος νὰ προκαλέσῃ ἄλλον τινὰ εἰς μονομαχίαν μέχρι θανάτου, δύο λέξεις, σὰς παρακαλῶ! Ἐρχεσθε ἐκ τοῦ στρατηγείου. . . βεβαίως γνωρίζετε πλεόναστα ἐμοῦ. . . Ἐπίκειται τὸ τέρας, δὲν εἶνε ἀληθές;

— Συνταγματάρχα μου, λέγεται, καὶ τὸ πιστεύω.

— Τὸ πιστεύετε; Πῶς δύνασθε νὰ πιστεύητε πράγμα τοιοῦτον;

Ἀπῆκε τὴν χεῖρά μου μετὰ βίας, ἔκαμιν ὀλίγα βήματα, καὶ ἐπανερχόμενος ἀποτόμως πρὸς με, με προσέβλεψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

— Αἰχμάλωτοι λοιπόν;

— Συνταγματάρχα μου, τὸ φοβοῦμαι.

Ἐπῆλθε καὶ πάλιν σιγῇ ἔστη ἐπὶ τινὰ χρόνον πρὸ ἐμοῦ οἰονεὶ βαθέως σκεπτόμενος, εἶτα δὲ ἀνυψῶν τὴν κεφαλὴν, ὑπέλαθε μετὰ φωνῆς ἐκτάκτως συγκεκινημένης

— Καὶ αἱ σημαῖαι;

— Δὲν ἐξεύρω, συνταγματάρχα μου.

— Ἄ! δὲν ἐξεύρετε!

Μὲ ἀπῆκε καὶ πάλιν καὶ ἐβάδισε κατὰ μόνας πέντε ἢ ἕξ λεπτά· προχωρῶν δὲ τότε πρὸς τὸ κέρασ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ, εἶπε με φωνὴν διατάγματος.—Τὴν σημαίαν!

Ὁ ὑπαξιωματικὸς ὅστις ἐξετέλει τὰ χρῆσται μαιοφόρου ἐξῆλθε τῶν τάξεων. Ὁ δὲ συνταγματάρχης ἐδραξε τὸ δόρυ αὐτῆς διὰ τῆς ἑτέρας χειρὸς, ὑψῶν δὲ τὴν ἄλλην πρὸς τοὺς τυμπανιστάς, «κρούσατε πρόσκλησιν», εἶπε.

Τὰ τύμπανα ἤχησαν.

Ὁ συνταγματάρχης εἶχε πλησιάσει εἰς τὴν πυρὰν, φέρων τὴν σημαίαν ὑψηλά· ἔθηκε τὸ δόρυ κατὰ γῆς, περιέστρεψε τὸ βλέμμα εἰς τοὺς ἀξιωματικούς καὶ ἀπεκαλύφθη πάντες δ' ἐμιμήθησαν αὐτὸν πάραυτα, ὃ δὲ στρατὸς προσεῖχε τῶν πυρῶν ἀνάσμιμον σιγῇ. Ἐπῆλθε τότε στιγμὴ δισταγμοῦ· ἔβλεπον τὰ χεῖρα αὐτοῦ τρέμοντα, οἱ δ' ὀφθαλμοὶ τοῦ ἦσαν προσηλωμένοι μετ' ἀγωνίας ἐπὶ τοῦ εὐκλεοῦς κείνου βράκου ἐσχισμένης μετάξι, θλιβεράς εἰκόνας τῆς πατρίδος. Ἀλλὰ τέλος ἀπεφάσισεν· ἔκαμψε τὸ ἕτερον τῶν γονάτων καὶ κατέκλινε βραδέως τὸν ἀετὸν ἐπὶ τὴν φλέγουσαν πυρὰν. Φλόξ ζωηρότερα ἀνεδόθη αἰφνης καὶ ἐφώτισε διακριτικώτερον τὰς ὠχρὰς ὄψεις τῶν ἀξιωματικῶν. Τινὲς ἔκλαιον.

— Κρούσατε διάλυσιν, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης, καὶ τὸ δεύτερον ἀντήχησεν ἡ θλιβερὰ κρού-

σις τῶν ὑπὸ τοῦ ἕτεροῦ διαβεβρεγμένων τυμπάνων.

Ἐφόρεσε πάλιν τὸ πιλίδιον αὐτοῦ καὶ ἦλθε πρὸς με. — Λοχαγέ, εἶπέ μοι με τόνον φωνῆς σκληρότατον, ὅταν φθάσῃτε ἐκεῖ κάτω, μὴ διαστάσῃτε οὐδαμῶς, οὐδαμῶς, νὰ διηγηθῆτε ὅ τι εἶδετε! Χαίρετε.

— Συνταγματάρχα μου, εἶπον αὐτῷ, μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ σὰς φιλήσω;

Μὲ εἴλκυσε μετὰ βίας ἐπὶ τὸ στήθος του, καὶ σφίγγων με μέχρι πνιγμονῆς,

— Ἄ, δύστηνόν μου τέκνον, ἐψιθύρισε, δύστηνόν μου τέκνον!

Ἡ ἐπομένη διήγησις ἐλήφθη ἐκ τῶν ἀρτίως ἐκδοθέντων «Ἱστορικῶν ἀπομνημονευμάτων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως» τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίνου Μεταξά.

Σ. τ. Δ.

Ἐπίσκεψις ἀγγλοῦ πλοίαρχου ἐν ΜΕΣΟΛΟΓΓΙῶ, ἘΝ ΕΤΕΙ 1823

Ἐν τούτοις κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας (Σεπτέμβριον τοῦ 1823, ὅτε διετέλουν Γενικὸς διοικητῆς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος) προσωρμίσθη ἔξω τοῦ Μεσολογγίου ἀγγλικὸν δίκροτον διοικούμενον ὑπὸ τοῦ Μοιράρχου Clifford, ὅστις πέμψας λέμβον εἰς τὴν πόλιν μεθ' ἑνὸς ὑπαξιωματικοῦ κομίζοντος ἐπιστολὴν πρὸς ἐμὲ, μοὶ ἐζήτηε νὰ πληρῶσω ἀμέσως ὀκτὼ χιλιάδας δίστηλα πρὸς ἀποζημίωσιν καταχρήσεων ἃς εἶχον πράξει πλοῖα τινὰ ἐκ Μεσολογγίου εἰς πλοίαριον ὑπὸ ἰόνιον σημαίαν. Καὶ τῶντι εἶχον ἀκολουθήσει τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ πρὸ τῆς εἰς Μεσολογγίον ἀφίξεώς μου, ἐπομένως οὐδεμίαν εἶχον εὐθύνην. Ἐζήτησα τότε παρὰ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ Ἀγγλοῦ καιρὸν τινὰ πρὸς ἀπάντησιν, ἀλλ' αὐτὸς μοὶ εἶπεν ὅτι προφορικῶς τὸν παρήγγειλεν ὁ Clifford ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτρέψω εἰς τοῦτον νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Μεσολογγίον. Ἄν καὶ ἦτον ἀθῶα ἡ αἴτησις αὕτη, ἐνόμισα καλὸν εἰς τοιαύτην περιγασιν νὰ προσκαλέσω τοὺς τέσσαρας ὀπλαρχηγούς εἰς συμβούλιον· ἐκοινοποίησα ὅθεν αὐτοῖς τὴν αἴτησιν τοῦ Clifford, οὗτοι δὲ ὁμοφώνως μοὶ ἀπήντησαν ὅτι, ἂν τὸ ἐγκρίνω, δύναμαι νὰ τῷ δώσω τὴν ἀδειαν. Ἀνήγγειλα ἐπομένως τῷ ὑπαξιωματικῷ ὅτι ὁ Clifford εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἔλθῃ εἰς Μεσολογγίον, καὶ ἐντοσοῦτω θέλω ἐτοιμάσει τὴν ἀπάντησιν. Ἐξέπλευσεν ἀμέσως ὁ ὑπαξιωματικὸς, οὕσης δὲ μεγάλης τῆς ἀποστάσεως τοῦ πλοίου εἰς τὴν πόλιν, πρὶν πλησιάσῃ ἔκαμε σημεῖα τινὰ τοῦ πλοίαρχου, μετὰ παρέλευσιν δὲ μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν παραλίαν ὁ Clifford, ὁ ὑποπλοίαρχος τοῦ δίκροτου καὶ ἕτερός τις Ἀγγλος ἄνευ στολῆς. Τοῦ οἴκου μου δὲ κειμένου παρὰ τὴν θάλασσαν μακρὰν τῶν ὀχυρωμάτων, ἐδέχθη τοὺς Ἀγγλοὺς τούτους ἅμα ἀποβάντας εἰς τὴν ξηρὰν, τοὺς ἐπεριποιήθη διὰ τῆς ἀπαιτουμένης